

Nederlandse tekst (titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973).

**RAAD VAN STATE, AFDELING ADMINISTRATIE.**

**A R R E S T**

-----

Nr. 65.920 van 18 april 1997

A.65.413/VI-12.770

- In zake :
1. **de naamloze vennootschap BATIMENTS ET PONTS CONSTRUCTION**, afgekort als "B.P.C."
  2. **de vennootschap naar Duits recht "WIG INDUSTRIEINSTANDHALTUNG GmbH & Co. KG"**,  
die beide woonplaats hebben gekozen bij  
Mr. Jean-Jacques VAN RAEMDONCK en  
Mr. Dominique LAGASSE, advocaten,  
Terhulpsesteenweg 187  
1170 Brussel,

tegen :

1. **de naamloze vennootschap BERLAYMONT 2000**,  
die woonplaats heeft gekozen bij Mr. Guy HORSMANS en  
Mr. Vincent HORSMANS,  
advocaten,  
Sint-Bernardusstraat 98  
1060 Brussel,
2. **de Regie der Gebouwen**,  
die woonplaats heeft gekozen bij Mr. Marc UYTENDAELE en  
Mr. Eric MARON, advocaten,  
Kapitein Crespelstraat 2-4,  
1050 Brussel,

-----  
**DE RAAD VAN STATE, VIe KAMER,**

Gezien het op 4 september 1995 ingediende  
verzoekschrift waarbij de naamloze vennootschap

BATIMENTS ET PONTS CONSTRUCTION en de vennootschap naar Duits recht "WIG INDUSTRIEINSTANDHALTUNG GmbH & Co. KG" de nietigverklaring vorderen van "de beslissing van de eerste verwerende partij (N.V. BERLAYMONT 2000) van 20 juni 1995 waarbij de opdracht voor het verwijderen van asbest en andere demontage- en afbraakwerken voor een bedrag van 1.369.810.396 frank op de gelijkvloerse verdieping en de bovenstructuur van het "BERLAYMONT"-gebouw gelegen te 1040 Brussel, Wetstraat 200 (welke opdracht is geregeld door bestek nr. 93/30.1163.003, (...)) wordt toegewezen aan de aannemerscombinatie M. DELENS/L. DE WAELE/PARAMOUNT ASBESTOS REMOVAL Belgium/HOHENLEITNER, en, voor zover zulks nodig is, van de beslissing van dezelfde dag waarbij hun offertes voor die opdracht worden afgewezen";

Gezien de regelmatig uitgewisselde memories van antwoord en van wederantwoord;

Gezien het verslag van de heer FORTPIED, eerste auditeur bij de Raad van State;

Gelet op de beschikking van 12 juli 1996 waarbij de Regie der Gebouwen als tweede verwerende partij wordt aangewezen, aan de partijen uitstel wordt toegestaan en het door de auditeur-generaal aangewezen lid van het auditoraat ermee belast wordt een aanvullend verslag op te stellen;

Gezien de brief van 8 oktober 1996 van de verzoekende partijen;

Gezien het aanvullend verslag van de heer FORTPIED, eerste auditeur;

Gelet op de beschikking van 25 oktober 1996 waarbij de neerlegging van het dossier en de verslagen ter griffie wordt gelast;

Gelet op de kennisgeving van de verslagen aan de partijen en gezien de laatste memories;

Gelet op de beschikking van 19 februari 1997, waarvan aan de partijen kennis is gegeven en waarbij wordt bepaald dat de zaak voorkomt op de terechtzitting van 19 maart 1997;

Gehoord het verslag van de heer HANSE, staatsraad;

Gehoord de opmerkingen van Mr. VAN RAEMDONCK, advocaat, die voor de verzoekende partijen verschijnt, van Mr. HORSMANS, advocaat, die voor de eerste verwerende partij verschijnt, en van Mr. MARON, advocaat, die voor de tweede verwerende partij verschijnt;

Gehoord het advies van de heer DEROUAUX, eerste auditeur bij de Raad van State;

Gelet op titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973;

Overwegende dat de volgende feiten dienstig zijn voor het onderzoek van het beroep :

1. Ingevolge artikel 41 van de wet van 20 juli 1990 houdende economische en fiscale bepalingen is de Regie der Gebouwen ertoe gemachtigd zich te verenigen met één of meer natuurlijke of rechtspersonen

naar publiek- of privaatrecht met het oog op het oprichten van een handelsvennootschap.

2. Bij koninklijk besluit van 20 juli 1990 is de Regie der Gebouwen ertoe gemachtigd zich te verenigen met de vennootschappen Citylease, A.S.L.K. en B.A.C. om een handelsvennootschap op te richten die, als erfpachthouder, zal zorgen voor het beheer en de renovatie van het gebouw genaamd "Berlaymont" gelegen aan de Wetstraat 200 te Brussel.

3. Op 18 september 1990 wordt de N.V. BERLAYMONT 2000 opgericht bij notariële akte verleden voor notaris VAN SOEST te Sint-Gillis.

4. Dezelfde dag wordt haar een erfpacht van 99 jaar verleend op het Berlaymontgebouw.

5. Op 21 november 1990 wordt een kaderovereenkomst gesloten tussen de N.V. BERLAYMONT 2000 en de Regie der Gebouwen.

Naar luid van die kaderovereenkomst kan de Regie der Gebouwen door en voor rekening van de N.V. BERLAYMONT 2000 worden belast met de studies en de werken met het oog op het bouwen, het verbouwen, het renoveren, het herstellen, het onderhoud en het afbreken van het Berlaymontgebouw en de bijgebouwen ervan.

6. Krachtens artikel 16 van die kaderovereenkomst belast de N.V. BERLAYMONT 2000 de Regie der gebouwen op 18 februari 1994 met het bestuderen en het uitschrijven van een algemene offerteaanvraag voor het verwijderen van het asbest. De opdracht behelst tevens het leiden en het controleren van de werken.

7. Er wordt een bijzonder bestek nr. 93/30.1163.003 opgesteld, waarin wordt bepaald dat de opdracht zal worden gegund op grond van een algemene offerteaanvraag.

8. Op 23 december 1994 verschijnt in het Bulletin der aanbestedingen en in het Publicatieblad van de Europese Gemeenschappen een bericht waarbij de opdracht wordt bekendgemaakt.

9. Op 16 maart 1995 worden 10 offertes geteld die zijn ingediend door 10 aannemerscombinaties en die een groot aantal voorstellen en een alternatieve offerte bevatten.

10. Op 20 juni 1995 stellen verschillende ambtenaren van de Regie der Gebouwen een verslag omtrent het onderzoek van de offertes op.

11. Eveneens op 20 juni 1995 gunt de raad van bestuur van de N.V. BERLAYMONT 2000 de opdracht aan de aannemerscombinatie M. DELENS-L. DE WAELE-PARAMOUNT ASBESTOS REMOVAL Belgium-HOHENLEITNER voor een bedrag van 1.369.810.396 frank.

Dit is de bestreden handeling.

12. Op 7 juli 1995 stelt de N.V. BERLAYMONT 2000 de verzoekende partijen ervan in kennis dat hun inschrijving niet in aanmerking is genomen.

13. Op 13 juli 1995 zendt de N.V. BERLAYMONT 2000 op aanvraag van de verzoekende partijen hun de gemotiveerde beslissing over;

Overwegende dat de verwerende partij, de N.V. BERLAYMONT 2000, een exceptie van onbevoegdheid van

de Raad van State opwerpt; dat volgens haar de bestreden handeling niet is gesteld door een administratieve overheid in de zin van artikel 14 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State; dat zij eensdeels aanvoert dat zij geen publiekrechtelijk rechtspersoon is in de zin van de wet van 14 juli 1976 betreffende de overheidsopdrachten voor aanneming van werken, leveringen en diensten; dat zij het bewijs daarvan ziet in artikel 41 van de wet van 20 juli 1990 houdende economische en fiscale bepalingen waarbij aan de Regie der Gebouwen toestemming is gegeven om zich te verenigen met één of meer natuurlijke of rechtspersonen naar publiek- of privaatrecht met het oog op het oprichten van een handelsvennootschap; dat zij daarvan een ander bewijs ziet in het feit dat die machtiging om zich te verenigen met het oog op het oprichten van een handelsvennootschap is herhaald in het koninklijk besluit van 20 juli 1990; dat zij er tevens op wijst dat naar luid van artikel 3 van hetzelfde koninklijk besluit "de activiteiten van de vennootschap (...) onderworpen [zijn] aan de bepalingen van de wet van 14 juli 1976", dat die bepaling slechts zin heeft indien zij geen publiekrechtelijk rechtspersoon is, en dat zij, indien zij wel een publiekrechtelijk rechtspersoon zou zijn, van rechtswege onderworpen zou zijn aan de wet van 14 juli 1976 zonder dat daartoe enige regelgeving behoeft te worden vastgesteld; dat zij aanvaardt dat zij slechts één van de "rechtspersonen [is] waarin de overheid een overwegend belang heeft" in de zin van artikel 1, § 2, 2°, van de voormelde wet van 14 juli 1976, en van artikel 3, § 1, en punt 2 van de bijlagen van het koninklijk besluit van 1 augustus 1990 betreffende de mededinging inzake bepaalde overheidsopdrachten voor de uitvoering van werken in het raam van de Europese Gemeenschappen; dat zij anderdeels het bewijs dat zij geen administratieve overheid is in de zin van artikel 14 van de gecoördineerde wetten op de

Raad van State ziet in de omstandigheden waarin zij is opgericht, in het feit dat zij geen enkel prerogatief van openbare macht heeft, in het feit dat de overheid geen zeggenschap heeft over haar, en in haar vennootschappelijk doel, dat weliswaar een maatschappelijk nut heeft maar dat geen betrekking heeft op specifiek openbare opdrachten; dat zij er in bijkomende orde op wijst dat de bestreden handeling niet is gesteld in het kader van een specifiek openbare opdracht, zodat zij in dezen niet als een administratieve overheid heeft gehandeld;

Overwegende dat de verzoekende partijen in de memorie van wederantwoord de gegrondheid van die exceptie van onbevoegdheid betwisten; dat zij erop wijzen dat artikel 3 van het koninklijk besluit van 20 juli 1990 "niet dienstig is om te bepalen of (de eerste verwerende partij) een publiekrechtelijk rechtspersoon is waarop van rechtswege de wet van 14 juli 1976 van toepassing is, dan wel of zij één van de "rechtspersonen [is] waarin de overheid een overwegend belang heeft" en die zijn bedoeld in artikel 1, § 2, 2°, van de wet van 14 juli 1976"; dat zij doen opmerken dat "niet op grond van de rechtsvorm - publiekrechtelijk of privaatrechtelijk rechtspersoon - aan het orgaan van een rechtspersoon de hoedanigheid van administratieve overheid in de zin van artikel 14 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State wordt verleend"; dat zij verwijzen naar dezelfde criteria als de eerste verwerende partij, namelijk de oprichting ervan door een openbare overheid, de controle die deze laatste kan uitoefenen op haar werking, het doel van algemeen belang dat haar is toegewezen en de fractie van het openbaar gezag dat haar is toevertrouwd; dat zij betogen dat "aan elk van die 4 criteria in dezen een wezenlijk kenmerk van de eerste verwerende partij beantwoordt";

Overwegende dat, waarschijnlijk en zoals de N.V. BERLAYMONT 2000 zelf doet opmerken, haar oprichting "tot doel had de privé-financiering te bevorderen van de renovatiewerken aan het Berlaymontgebouw en te zorgen voor een grotere soepelheid en meer doeltreffendheid in het beheer van de follow-up van die werken"; dat men slechts kan besluiten dat zij een gemengde maatschappij is, welke gemengdheid naar voren komt in elk van de door de partijen aangevoerde criteria;

Overwegende echter dat het niet zozeer zaak is te bepalen welk van de aspecten, namelijk het publiekrechtelijke of privaatrechtelijke, van de N.V. BERLAYMONT 2000 de bovenhand heeft op het andere en voor eens en altijd te beslissen wat haar aard is, dan te weten of zij, op het ogenblik dat ze de bestreden beslissing heeft genomen, heeft gehandeld als een administratieve overheid in de zin van artikel 14 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State;

Overwegende dat, wat dit betreft, dient te worden onderzocht of de bestreden handeling bijdraagt tot de opdracht van openbare dienst die de Regie der Gebouwen aan de N.V. BERLAYMONT 2000 heeft toevertrouwd;

Overwegende dat naar luid van artikel 2 van de wet van 1 april 1971 houdende oprichting van een Regie der Gebouwen de Regie ermee belast is de terreinen, gebouwen en aanhorigheden ervan die noodzakelijk zijn voor de Staat en voor de openbare diensten die hem worden toegewezen te hunner beschikking te stellen; dat die opdracht onder meer inhoudt dat "zij gebouwen opricht, inricht en onderhoudt";

Overwegende dat de bestreden handeling betrekking heeft op het afsluiten van een overeenkomst betreffende het onderhoud en de renovatie van zulk een

gebouw; dat ze rechtstreeks behoort tot de opdracht waarmee de Regie der Gebouwen is belast; dat men er derhalve dient van uit te gaan dat ze is gesteld door een "administratieve overheid" in de zin van artikel 14 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State; dat de exceptie niet kan worden aangenomen;

Overwegende dat er voor het overige grond is om de heropening van de debatten te bevelen teneinde het door de auditeur-generaal aangewezen lid van het auditoraat de mogelijkheid te bieden om onder meer de exceptie van niet-ontvankelijkheid van het beroep te onderzoeken die is aangevoerd door de eerste verwerende partij en die is ontleend aan het feit dat de verzoekende partijen geen aanspraak konden maken op de opdracht omdat op het ogenblik van de toewijzing ervan noch de aannemerscombinatie BPC-WIG noch de vennootschap WIG geregistreerd zouden zijn,

## **B E S L U I T :**

### **Artikel 1.**

De debatten worden heropend.

### **Artikel 2.**

Het door de auditeur-generaal aangewezen lid van het auditoraat wordt ermee belast het onderzoek voort te zetten.

### **Artikel 3.**

De beslissing over de kosten wordt in beraad gehouden.

Aldus uitgesproken te Brussel, in openbare  
terechtzing van de VIe kamer, op achttien april 1900  
zevenennegentig door :

|        |           |                  |
|--------|-----------|------------------|
| de HH. | ANDERSEN, | kamervoorzitter, |
|        | LEROY,    | staatsraad,      |
|        | HANSE,    | staatsraad,      |
| Mevr.  | MALCORPS, | griffier.        |

**De Griffier,**

**De Voorzitter,**

**M.-Chr. MALCORPS.**

**R. ANDERSEN.**

VERTALING OVEREENKOMSTIG ARTIKEL 63,  
EERSTE LID, VAN DE WETTEN OP DE RAAD  
VAN STATE, GECOÖRDINEERD OP 12 JANUARI 1973.